

ΧΙΠ – ΧΟΠ

ΟΜΑΔΑ 5

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΠΕΝΥ
ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΙΒΑΝΟΒ ΒΑΛΕΝΤΙΝΟ
ΚΑΛΑΜΠΑΛΙΚΗΣ ΝΙΚΟΣ

ΤΙ ΟΝΟΜΑΖΟΥΜΕ HIP-HOP

- Hip-hop ονομάζουμε ένα μουσικό είδος και μια φιλοσοφία ζωής. Μολονότι όχι τόσο διαδεδομένο στη χώρα μας –ενδεχομένως να μην ταιριάζει στην κουλτούρα μας- εντούτοις ιδιαίτερα ενδιαφέρον και με εξαιρετικά δείγματα (εγχώριου) ταλέντου και δείγματα γραφής από έναν κόσμο που επιμένει να σκέφτεται, να αντιστέκεται και να οραματίζεται ένα καλύτερο αύριο. Όσοι ασχολούνται με το hip-hop γνωρίζουν ότι δεν είναι απλά ένα είδος μουσικής και χορού αλλά και τρόπος ζωής για μερικούς από εμάς. Είναι ένα πολιτιστικό κίνημα, και όπως κάθε κίνημα (Αναγέννηση, σοσιαλισμός, κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης, κ.λ.π). Τελικά όμως το hip hop δεν είναι μόνο στίχοι, είναι και ζωντανή μουσική, η οποία έφερε μία νέα ιδέα στον χώρο μας.

ΠΟΤΕ, ΠΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΠΟΥ ΞΕΚΙΝΗΣΕ ΤΟ HIP-HOP

- Το Χιπ χοπ αναπτύχθηκε σε υποβαθμισμένες περιοχές των ΗΠΑ, όπως το Μπρονξ στη Νέα Υόρκη και σε άλλες μεγάλες πόλεις όπου υπήρχε μεγάλη ανεργία και φτώχεια την δεκαετία του 1973. Στα στενά της Νέας Υόρκης ακούγανε ρέγκε και τους άρεσε. Τους άρεσε αυτό το ανέμελο, που δεν μπορούσαν να το βρουνε αλλού. Αλλά στην προσπάθεια τους να χορέψουν reggae, τους βγήκε κάτι άλλο. Αυτό το άλλο ονομάστηκε χιπ χοπ. Το χιπ-χοπ ήταν ο τρόπος των νεαρών Νεοϋορκέζων να εκφράσουν τους εαυτούς τους και την ελευθερία τους. Το χιπ χοπ γεννήθηκε στον δρόμο από παρέες που δεν είχαν χρήμα, δεν τους ενδιέφερε να πληρώσουν για να χορέψουν, ούτε να ντυθούν με κάποιον ιδιαίτερο τρόπο. Για αυτό χορεύουν όπως ακριβώς ντύνονται για να πάνε να πιούν καφέ ή να παίξουν μπάσκετ. Ίδια παντελόνια, ίδια παπούτσια. Όλα τα παραπάνω είναι οι λόγοι για τους οποίους διαδόθηκε τόσο γρήγορα το χιπ χοπ. Γεννήθηκε στις γειτονιές, χορεύεται στις γειτονιές, δεν χρειάζεται χρήματα και δασκάλους για να μαθευτεί και σου δίνει απεριόριστη ελευθερία κινήσεων. Το hip hop απαιτεί από εσένα μόνο ένα πράγμα: να είσαι ο εαυτός σου, και χορεύεις αυτό που αισθάνεσαι.

Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΑΚΟΥΝΕ HIP-HOP ΜΟΥΣΙΚΗ

- Συνήθιζαν να φοράνε φαρδιά παντελόνια με πολλές τσέπες έτσι ώστε να κουβαλάνε τα spray εκείνοι που έκαναν graffiti ενώ οι mc's μικρόφωνα. Τα ρούχα τους δεν ήταν μάρκες ούτε ακριβά, για το λόγο ότι πολλοί δεν είχαν την οικονομική άνεση αλλά και γιατί εάν φορούσαν μάρκες δεν θα εκπροσωπούσαν τον δρόμο ούτε την φτώχεια που βίωναν σε αυτόν. Επίσης φορούσαν χοντρές αλυσίδες στο λαιμό για να συμβολίζουν την σκλαβιά και καπέλο προκειμένου να δείξουν τον θρόνο του βασιλιά. Η επιλογή των παπουτσιών ήταν ελεύθερη. Στις μέρες μας δεν παρουσιάζονται μεγάλες διαφορές. Πλέον τα spray τα βάζουν σε τσάντες που κουβαλούν στην πλάτη τους. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν κάποιοι οι οποίοι είναι εμπορικοί και το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι να βγάλουν χρήματα μέσα από το hip hop και για αυτό φοράνε και ακριβά ρούχα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ

- Ο Clive Campbell, γνωστός με το όνομα Cool Herc, ο οποίος γεννήθηκε το 1955 στο Kingston στην Τζαμάικα, θεωρείται πατέρας της Χιπ-Χοπ (Hip Hop). Ήταν ο πρώτος που απέκτησε τεράστια φήμη, διότι δημιούργησε τους πρώτους ήχους του Χιπ-Χοπ (Hip Hop), με το να απομονώνει κομμάτια από διάφορους δίσκους και έπειτα να τα "μιξάρει", να τα ανακατεύει δηλαδή, δημιουργώντας νέους ήχους και έτσι ονομάστηκε πατέρας της Χιπ-Χοπ 2 . Η ίδια αποψη εκφραστηκε από πολλούς αντιπρωσοπούς της Χιπ Χοπ σκηνης όπως τον Darryl McDaniels τραγουδιστή των Run DMC στο ντοκιμαντέρ Hip Hop Legends όπου υποστηρίζει ότι Ο Cool Herc ξεκίνησε το Χιπ Χοπ Ο Κουλ χερκ , μετανάστευσε με την οικογένειά του στη Νέα Υόρκη στην ηλικία των 12 ετών. Ο DJ κουλ χερκ, είναι ουσιαστικά, η αρχή του Χιπ-Χοπ. Ξεκινώντας την καριέρα του DJ στις αρχές της δεκαετίας του 70', ο Cool Herc διακρίθηκε αμέσως με το να "μιξάρει" κομμάτια μουσικής των James Brown και Mandrill. Ο Clive Campbell έπεσε σοβαρά άρρωστος στις αρχές του 2011. Έκανε χειρουργική επέμβαση για πέτρα στα νεφρά. Τον Απρίλιο του 2013, ο Campbell έπειτα από μια άλλη. Ο Clive Campbell μπορεί στην αρχή της καριέρας του να μην ήταν τόσο επιτυχημένος από εμπορική άποψη ωστόσο η πρόσφορα του στο Χιπ Χοπ (Hip Hop) είναι ανεκτίμητη καθώς έθεσε τις βάσεις για να δημιουργηθεί και να αναπτυχθεί το είδος. Επίσης, τα τραγούδια του εξακολουθούν μέχρι και σήμερα να παραμένουν επίκαιρα και να συνεπαίρνουν το κοινό καθιστώντας τον ζωντανό θρύλο.

- Ο Africa Bambaataa μεγάλωσε και αυτός, όπως και ο Clive Campbell, στις κακόφημες συνοικίες του Bronx της Νέας Υόρκης και βρέθηκε να είναι αρχηγός σε μία από την πιο βίαιες συμμορίες της Νέας Υόρκης⁴. Ένα ταξίδι του στην Αφρική του άλλαξε την ζωή, αφού απαρνήθηκε την βία δημιουργώντας την Universal Zulu Nation, ένα κίνημα από πολιτικοποιημένους ράπερς, γραφιτάδες και όλους όσους εμπλέκονται στην Χιπ-Χοπ κουλτούρα, με σκοπό να αποτραβηχτούν οι νέοι από το αδιέξοδο της βίας και να στραφούν σε πιο δημιουργικές δραστηριότητες. Το Χιπ-Χοπ έχει σώσει πολλούς από τον θάνατο. Ο Africa Bambaataa είναι επίσης εδώ και τρεις δεκαετίες ένας από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες της σύγχρονης μουσικής. Ο μύθος του ξεκίνησε με το κλασσικό κομμάτι "Planet Rock" (1982), όταν ο Africa Bambaataa με την βοήθεια ενός παραγωγού, του Arthur Baker, συνδύασε για πρώτη φορά τα beat της Χιπ-Χοπ με τις ηλεκτρονικές φόρμες των καινοτομιών Kraftwerk, δημιουργώντας το δικό του μουσικό είδος και επηρεάζοντας πολλά είδη της dance μουσικής. Η καλλιτεχνική του ευφυΐα τον έδωσε την ευκαιρία να καταφέρει κορυφαίες συνεργασίες όπως αυτή που έκανε με τον James Brown στο κομμάτι "Unity, ενώ στην πορεία συνεργάστηκε με σημαντικές προσωπικότητες από διαφορετικά μουσικά είδη όπως είναι οι Bill Laswell, George Clinton, Boy George και άλλοι πολλοί, όπου στην συνέχεια τον καθιέρωσαν ως μία από τις εμβληματικότερες φιγούρες "στο σύγχρονο μουσικό γίνεσθαι".

ΕΚΦΑΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΙΠ-ΧΟΠ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ

- Η χιπ-χοπ δεν είναι μόνο μουσική, αλλά πρόκειται για μια κουλτούρα που εκδηλώνεται με πολλές μορφές τέχνης:
- Σωματικά: Street Dance → B-boying
- Λεκτικά: MCing, rap
- Ηχητικά: DJing, Beatbox
- Οπτικά: Graffiti

Σωματικά

- **Street Dance**
- Το Street Dance είναι είδος χορού που εξελίχθηκε έξω από στούντιο χορού σε οποιοδήποτε διαθέσιμο ανοιχτό χώρο, όπως σε δρόμους, πάρτι, νυχτερινά κέντρα και σχολεία. Συχνά είναι αυτοσχεδιαστικού και κοινωνικού χαρακτήρα, ενθαρρύνοντας την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία με τους θεατές και άλλους χορευτές. Αυτοί οι χοροί είναι ένα μέρος της κουλτούρας της γεωγραφικής περιοχής που προέρχονται. Δύο παραδείγματα του street dance περιλαμβάνουν το B-boying (breakdancing), το οποίο προέρχεται από την Νέα Υόρκη και το Shuffle Μελβούρνης από την Αυστραλία.

- ***B-boying***
- Το B-boying είναι το στυλ street χορού που εντάσσεται στα πλαίσια του ρεύματος χιπ-χοπ. Δημιουργήθηκε το 1973 στους δρόμους του Νότιου Μπρονξ και ήρθε ως δια μαγείας να λύσει τις διαφορές μεταξύ συμμοριών. Αντί να παλεύουν κυριολεκτικά, 'μάχονταν' μέσω του χορού, κι έτσι αποδεικνυόταν η καλύτερη συμμορία. Οι νικητές, και ιδιαίτερα ο αρχηγός, αποκτούσε σεβασμό, ενώ ο χαμένος συμφωνούσε ότι δεν θα ξαναπερνούσε από τη γειτονιά του νικητή. Δυστυχώς όμως οι μάχες χορού δεν σταματούσαν πάντα τις εχθροπραξίες των συμμοριών. Κάπως έτσι, λοιπόν, ξεπρόβαλλαν οι b-boys ή breakdancers (breakdance, όπως ονομάστηκε αργότερα από τα M.M.E.)

Λεκτικά

- **MCing**
- Αποτελεί λεκτική έκφραση της χιπ-χοπ που άρχισε το 1975-78 όταν ένας Dj συνέδεσε το μικρόφωνο στον μίκτη του και άρχισε να λέει διάφορους στίχους, σαν σλόγκαν, για να εμψυχώσει τους B-boys. Έτσι ξεκίνησαν οι πρώτοι MC's το '79-'85. Έπαιρναν το μικρόφωνο και μιλούσαν για την προσωπική τους ζωή για διάφορα κοινωνικά προβλήματα, για πιο προσωπικά θέματα όπως οι σχέσεις τους, συχνά με χιούμορ.

- **Ραπ**
- Πρόκειται για είδος που δίνει έμφαση στους στίχους (ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο μέτρο, το ίδιο ακριβώς με τις μαντινάδες) και στο περιεχόμενο αυτών και η μουσική συνήθως είναι συνοδευτική και δευτερεύουσας μέριμνας. Οι στίχοι, αυτοσχέδιοι στην καθημερινή έκφραση αλλά επεξεργασμένοι στις παραγωγές, έχουν μεγάλη έκταση και ποσότητα και εκφράζουν κατά κανόνα καθημερινά βιώματα και εμπειρίες, ενώ σε τραγούδια ορισμένων καλλιτεχνών αποκτούν πολιτική προέκταση κυριότατα ανατρεπτική, ρηξικέλευθη όσο και καυστική, αφού πηγή της μουσικής αυτής είναι τα γκέτο των περιθωριοποιημένων μαύρων των Ηνωμένων Πολιτειών. Ενώ δεν τραγουδιούνται, αλλά απαγγέλλονται με ιδιαίτερο ρυθμικό τρόπο, δεν απουσιάζει επίσης η λυρική και η ποιητική πνοή από ορισμένους καλλιτέχνες και συγκροτήματα. Η μουσική δανείζεται στοιχεία από τη soul, τη τζαζ όσο και από άλλα μουσικά ρεύματα.

Ηχητικά

- ***DJing***
- Το DJing δημιουργήθηκε το 1975-1978 και χρησιμοποιήθηκε στην αρχή για να έχουν ρυθμό οι B-Boys και μετά για να λένε πάνω στο ρυθμό των beats τους στίχους τους οι ράπερ. Οι πρώτοι ήχοι χιπ-χοπ δημιουργήθηκαν με την απομόνωση κομματιών από διάφορους δίσκους και την μίξη τους και στη συνέχεια από τις επόμενες γενιές hip-hop DJs, οι οποίες πρόσθεσαν καινοτομίες, όπως τα σκρατς (scratch), μπίτ τζάγκλινγκ (beat juggling) και άλλα. Τα πρώτα χρόνια οι DJs ήταν τα αστέρια των χιπ-χοπ γκρουπς αλλά μετά το 1978 τα φώτα έκλεψαν οι MCs, ενώ οι DJs προχώρησαν στην τέχνη του τερντάμπλισμ (turntablism).

- **Beatbox**
- Το beatbox είναι μουσική με το στόμα. Ο κάθε beatboxer χρησιμοποιούσε την φωνή του, για να δώσει μπάσο ή ακόμα και υψηλές νότες και κάπως έτσι δημιουργούνταν μουσική χωρίς να είναι απαραίτητη η χρήση κάποιου μουσικού οργάνου. Παρόλο που το Beatbox δεν είναι φτιαγμένο για την hip-hop μουσική, χρησιμοποιήθηκε για μουσική και ρυθμό στους mc's.

Οπτικά

- **Γκράφιτι**
- Γκράφιτι είναι η ζωγραφική ή η αναγραφή κειμένου σε επιφάνειες που συνήθως βρίσκονται σε δημόσιους χώρους (για παράδειγμα σε τοίχους). Πρωτοεμφανίστηκε την ίδια περίοδο και στα ίδια μέρη που αναπτύχθηκε το κίνημα του χιπ-χοπ, από τον ίδιο καταπιεσμένο κόσμο, γι' αυτό πολλοί θεωρούν ότι αποτελεί μέρος της κουλτούρας χιπ-χοπ. Συγκεκριμένα στο χιπ-χοπ ενσωματώθηκε ως ένα από τα στοιχεία του στα τέλη της δεκαετίας του 1960, όταν ένας Έλληνας που ζούσε και δούλευε στην Αμερική και έκανε διανομές πίτσας έγραφε όπου πήγαινε το ψευδώνυμο του και τον αριθμό της οδού όπου έμενε (TAKI 183). Από τότε μεταφέρθηκε σε κάθε γωνιά του πλανήτη και έφτασε στη σημερινή του μορφή.

- Είναι ένας τρόπος έκφρασης του καλλιτέχνη που συχνά θίγει πολιτικά και κοινωνικά θέματα ή και προσωπικά συναισθήματα, που ομορφαίνει τους τοίχους των γκρίζων πόλεων, αν και σε ορισμένες περιπτώσεις θεωρείται βανδαλισμός. Ωστόσο, συχνά το γκράφιτι γίνεται με επιθυμία του ιδιοκτήτη για διακόσμηση.
- Ανάμεσα σε όσα συνηθίζονται μεταξύ των γκραφιτάδων, υπάρχουν και τοίχοι που είναι μόνο για 'καλούς γκραφιτάδες, και οι υπόλοιποι δεν δικαιούνται να κάνουν πάνω στο δικό τους γκραφίτι μια μουτζούρα ή κάποιο άλλο σχέδιο.

- Σε ότι αφορά τη δημιουργία τους, χρησιμοποιούνται ειδικά σπρέι, ενώ αυξημένη δημοτικότητα έχει αποκτήσει η τεχνική του στένσιλ, όπου το σχέδιο προετοιμάζεται από πριν στο χώρο του γκραφικά κόβοντας λεπτή λαμαρίνα ή ξύλο που χρησιμοποιείται σε επαφή με τον τοίχο ψεκάζοντας από πάνω τη μπογιά, αφήνοντας αποτύπωμα μόνο όπου υπάρχει κενό στη λαμαρίνα. Τέτοια τεχνική χρησιμοποιεί ο γνωστός βρετανός καλλιτέχνης Banksy.

- Banksy

- Banksy

- Banksy

- Graffiti στην Αθήνα

- Graffiti στην Αθήνα

- Graffiti στην Αθήνα

- Αυτό που έκανε διαφορετική την χιπ-χοπ κουλτούρα, είναι ότι δεν χρειάζεται να έχεις τελειώσει κάποια σχολή για να χορέψεις, να τραγουδήσεις, να ζωγραφίσεις ή να παίξεις μουσική. Το έκανες επειδή το ένιωθες και για να περάσεις το δικό σου μήνυμα.